

Az Árpád-kor nyomában

Gyönyörű nyári délután kopogtattam be Szegeden dr. Kristó Gyula egyetemi tanárhoz, a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának történész professzorához. A nyitott ablakon át madarak daloltak, rigók fütyültek, s ezzel fogadott az ötvenen inneni egyetemi tanár: „Látja, ezt a környezetet nem tudná nyújtani a fővárosi Pesti Barnabás utca! Ezt csak a vidék adhatja meg...”

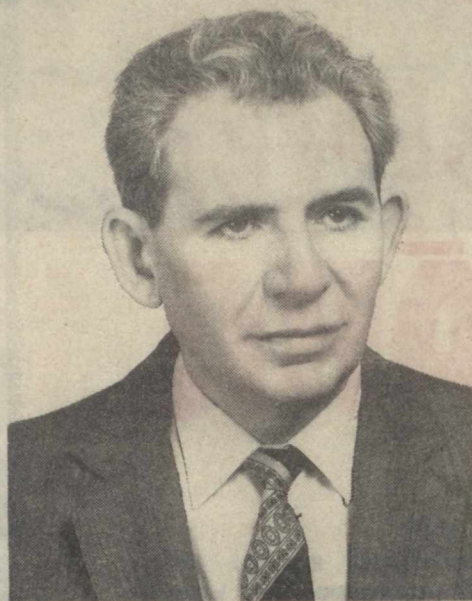
Dr. Kristó Gyula büszke „szegediségre”, noha csak az egyetemi esztendei óta lakja ezt a szép alföldi várost. Orosháza a szülővárosa, onnan került ide egyetemre, mégpedig nem is arra a szakra, amire vágyódott.

Irodalom és matematika

■ Fiatal koromban két dolog érdekelt: a magyar irodalom és a matematika. De hát nincs olyan egyetem, ahol ilyen párosításban lehetne e két tantárgyat tanulni, így a magyar irodalom mellé párosítottam a történelmet, majd a latint. Aztán az egyetemi tanulmányaim során megfogott a történelem varázsa, levegője, s azóta sem tudok szabadulni bővülettéből. Közben persze további szerelmem maradt a nyelvészet, mind a mai napig dolgozom a Magyar Nyelv és a Névtani Értesítő című lapokba, de a Nyelvőrben is publikáltam. Elsősorban a helynevek kutatására specializáltam magam.

— *Hogyan lett mégis történész?*

■ Mint már említettem, nem egyik napról a másikra alakult ki a történelem iránti vonzódásom, elhivatottságom, hanem fokozatosan. Kitűnő tanáraink voltak, s egyszer csak elhatároztam: középkori történész leszek! Rájöttem, hogy számomra ez igazi szellemi próbatétel, hisz aki a középkorral foglalkozik, annak érteni kell az irodalomhoz, a néprajzhoz, a nyelvészethez és a régészethez is. Széles a kör. És ráadásul latin szakos voltam, ehhez párosul a orosz nyelvtudásom. Görögül is tudok valamicskét, s így elboldogulok a középkori oklevelek világában. Tanáraink közül c. r. Karácsonyi Béla — aki egyike volt az első Kossuth-díjasoknak — legendásan jó előadásokat tartott. Az egyetemet 1962-ben fejeztem be,

Látogatóban Kristó Gyulánál

és 39 éves koromban a Magyar Történelmi Tanszék egyetemi tanára lettem.

— *Noha nem beszél róla, de az egyetem életében igen magas tisztségeket töltött be: rektorhelyettes volt, rektor, most pedig...*

■ Dékán leszek július elsejétől. Természetesen mindig örömmel vállalom az egyetemi tisztségeket, bár tudom, hogy egy-egy megbízás egy-egy könyvet bizonyosan elvesz az életemből. Nézze, én társaságba ritkán járó ember vagyok, szeretem a tudományomat, s tehetségem szerint művelem is.

Letettem az asztalra legújabb nagy sikerű könyvét, amely a Zrínyi Katonai Könyv- és Lapkiadónál jelent meg: *Az Árpád-kor háborúi. És mellé egy nagy könyvészeti értéket, egy csodálatos, rekeszománcos borítóval ellátott minikönyvet, amelynek a címe: III. Béla.*

■ Eddig huszonnégy könyvem jelent meg — több társszerzővel készült —, és tizenegy újabb könyvemnek készen van a kézírata.

Gyorsan felállt és a könyvespolcra lévett egy-két könyvet. A Nemzet és Emlé-

kezet című Magvető-sorozatban készült a Tanulmányok az Árpád-korról.

A magyarság múltjáról

■ Ez 1983-ban jelent meg, 44 éves voltam ekkor, örültem, hogy egy gyűjteményes kötetben mondhatom el, mutathatom be mindazt, amit tudok az Árpád-korról.

S hogy valami egészen mást mutasson a „tisza tudomány” világából, letett elém egy hatalmas, latin nyelvű munkát, *Johannes de Thuroczy Chronica Hungarorum* című művét. A cím alatt kiadóként ez áll: *Elisabeth Galántai et Julius Kristó*. Már magyarázza is.

■ Thuróczi János krónikája kedvelt történelmi forrás, hiszen a Balkán, a török, Mátyás király és Csehország is szerepel művében. Mi úgynevezett kritikai szövegkiadást csináltunk, latin nyelvű filológiai munkát. Az első kötet maga a latin szöveg, további két kötetben pedig a kommentáranyag jelenik meg. Ezeknek vagyok én *Mályusz Elemér* mellett a társszerzője.

Napjainkban óriási igény van a népszerű történelmi munkák iránt. S jó dolog, hogy a legfelkészültebb tudósok, történészek írják ezeket a közönségigényeket is kielégítő könyveket. Az Árpád-kor háborúi című könyv is több tízezer olvasó érdeklődését keltette fel és a tervek szerint sor kerül a második kiadásra is.

■ Az egyik fő művemnek tartom *A vármegyék kialakulása Magyarországon* című munkámat, ezt a Magvető adja ki 1988-ban. És hogy a Zrínyi Katonai Kiadóval megkezdett munkásságom folytatásáról is szóljak, *Az Anjou-kor háborúi* címmel újabb könyvet írtam, amely ugyancsak a jövő esztendőben jelenik meg.

Miután Kristó Gyula dedikálta könyveit, a búcsúzásnál ezt mondta:

■ Szinte nem múlik el napom írás nélkül. A történelemért élek, hogy kortársaink és utódaink minél többet tudjanak meg a magyarság múltjáról.

TAKÁCS TIBOR